

РОЗІЙШЛИСЬ, ЯК У МОРІ КОРАБЛІ, або Варіант плюралізму по-ЗМДСівськи...

Не розумію я цього ЗМДСу (оновлений комсомол — авт.) і все. Ні, якийсь особливих ілюзій стосовно нього й раніше не виношував, але, зізнаюсь, були-таки часи, коли ні-ні, та розраховував на властиву молоді революційність і, до певної міри, нігілізм у ставленні до всього застарілого, архаїчного. Більше того, ще якийсь рік тому готовий був навіть повірити у зміну характеру організації, покликаної захищати молодіжні інтереси, коли та після більш ніж семидесятилітнього підтакування на решті ослухалась і привселюдно заявила на XXI з'їзді ВЛКСМ про свою «автономність». Словом, думалося, житиме відтепер своїм розумом.

І «наші» тоді, пригадується, на хвилі політичного піднесення, а в «моді» були вже демократи, посмілювали настільки, що, одними з перших у республіці модернізували стару назву у ЗМДС (Закарпатський молодіжний демократичний союз) ЛКСМУ (МДС), натякнувши тим самим на наміри вже найближчим часом освоїти «нове мислення» перебудови. Далі програмних документів, що наробили чимало галасу, справа, однак, не пішла. Змінилася, як на зло, політична ситуація, а з нею кудись поділась і вчорашня сміливість, і бажання працювати по-новому. ЗМДС, хоч організація і розвалюється, знову скерував, як мовиться, ніс за вітром, засвідчивши вкотре, що є не чим іншим, як придатком системи...

Вся ця багатослівна, нехай вибачить читач, передмова до подальшого конфлікту бажань, чи, вірніше, позицій різних людей, звичайно ж, — не спроба надати більшій значимості деяким своїм міркуванням. Але вона потрібна, бо розширює кругозір, допомагає вийти за межі «прокрустового ложа» старанно відпрацьованих стереотипів. Та досить безплідних теоретизувань. Слід прислухатися і до фактів.

Важливою подією кінця 1989-го стало створення при ОК ЛКСМУ обласної ради учнів середніх спеціальних учбових закладів, або, щоб зовсім коротко, ССУЗів. Чому при комсомолі, бо ж сьогодні він не один у молодіжному русі, пояснюється просто: організація взяла курс на спілку спілок, тобто таку горизонтальну структуру, яка враховує і може реалізувати специфіку і інтереси різних груп молоді — робітничої, студентської, піонерів тощо. І це було позитивно. До того ж процентів 95 з числа потенційних членів новонародженого об'єднання, тобто ядро, ходили ще в комсомольцях, а це теж, і цілком логічно, позначилось на його статусі. Тоді ж визначився і лідер — Юрій Ключевський, інструктор обкому, людина, як здавалось, «своя», з апарату. Невдоволених начебто не було, тільки от біда:

«Перебудова і ми». Всесоюзний конкурс плакатів.

Художник Сергій СМІРНОВ.

ділова активність комсомольського працівника, погляди, позиція настільки ефективно попрацювали на його авторитет, що вже в грудні того ж року на звітній виборній конференції обласної організації ЛКСМУ Ключевського не «за сценарієм» висувають у секретарі обкому, а згодом і в-депутати. З цього часу, до речі, він починає подобатися вже не всім. А надто після того, як його «команда» виступила із заявою (згадайте Київ 90-го) в підтримку вимог голодуючих студентів, а потім ще й ініціатором створення в області молодіжного форуму - фронту з метою консолідувати навколо головного зусилля різних формувань молоді.

Не скажу, що подібні «витівки» налякали «начальство», але вислухати від нього довелося чимало. Мовляв, ви при нас і треба радитися, коли подібні заяви приймає. Однак спроба ця нав'язати свою точку зору, як єдиноправильну, привела тільки до розмежування між обкомом і облрадою ССУЗів. І вже зовсім чорна кішка, як мовиться, перейшла між ними дорогою, коли остання на свій страх і ризик почала оббивати пороги з метою зареєструватися в облвиконкомі. А для чого, «дивувалися» опоненти і «по-дружньому» радили пожертвувати незалежністю поглядів заради єдності.

Але по-старому вже бути не могло, бо перебудова стилю роботи обкому комсомолу виявилася всього-на-всього гарним рядком у звіті, це — по-перше. А по-друге, обділені увагою «шефів», ССУЗи самі проявили норовистий характер, про що й засвідчила в грудні 1990-го їх обласна конференція. Дісталось тоді комсомолу. І за те, що «нічого не дає», а коли так, то «навіщо він нам...». Зрештою, у запропонованому проекті статуту делегати наполягли на тому, щоб вилучити саму згадку про ЗМДС, залишивши, правда, за собою можливість на правах представника колективного або асоційованого члена входити в будь-які громадські організації.

— Саме тоді ми зрозуміли, що йдемо правильним шляхом, — прокоментував факт уже знайомий нам Юрій Ключевський. — Іншими словами, — продовжив, — питання політичної орієнтації для обласної ради ССУЗів не є першорядним.

І розшифрую, чому. Справа в тому, що останнім часом прошарок молоді — членів ЗМДС суттєво зменшився і продовжує падати, причому катастрофічно для організації, яка ще вчора була монополістом. Є навчальні заклади — ужгородські училище прикладного мистецтва чи технікум радянської торгівлі, наприклад, де комсомольців уже те-

пер значно менше половини, а отже, в рамках комсомолу, з його адмініструванням, ідейною єдністю з КІРС інтереси всіх своїх членів ради ССУЗів, звичайно ж, не реалізувати. З цим і звернулися до вчорашнього «опікуна». На що він (деталі опускаю) по-діловому, як на мене, відреагував: готуйте пропозиції на координаційну раду обкому ЗМДС, там усе й вирішимо.

Просили, одразу перейду до основного, небагато: невелику кімнату та 10 тисяч карбованців на 1991 рік для фінансування кількох штатних одиниць, оплати відряджень, оренди приміщення...

— Рада не планує зібрати гроші, — пояснив її голова. — Але прожитковий мінімум, щоб стати на ноги, їй сьогодні вкрай необхідний. Далі ж працюватимемо за госпрозрахунковим принципом.

«Новонародженого», однак, не зрозуміли. Пропозиції, як у «добрі» застійні часи, «прийняли до відома» і постановили:

— Вважати, що з реєстрацією в облвиконкомі створилась нова організація з нефіксованим членством (а не міжрайонна структура ЗМДС (ЛКСМУ), яка орієнтується на членську базу ЗМДС.

— Запропонувати виконкому ЗМДС (ЛКСМУ) розглянути питання про співробітництво з новою організацією.

Обнадійливо, чи не так? Але нехай заспокоять оптимісти — в перекладі з бюрократичного це означало не що інше, як «хто не з нами, той проти нас». А отже, без докорів сумління ЗМДС відфутболив сотні юнаків і дівчат, які, повіривши свого часу в комсомол, за роки так і не знайшли в ньому підтримки своїм життєвим інтересам. Вказали на двері нещодавно, до речі, і головно «неслухняної» ради, якого офіційно попереджено про скорочення посади, яку він займав в апараті. Словом, забирай свій нехитрий скарб і відправляйся назустріч невідомому.

А жаль, бо облрада ССУЗів, яка сьогодні на рівні району, області, по суті, не має єдиного координаційного центру на зразок, скажімо, управління освіти, за своїми потенційними можливостями претендує на важливу роль. В планах, для прикладу, — створення банку даних для формування паспорта кожного учбового закладу (умови проживання учнів, їх харчування тощо) і діяльності власної служби адаптації випускника технікуму чи училища (аж до його працевлаштування), організація при них (з тим, щоб підняти життєвий рівень хлопців і дівчат) малих підприємств, своє інформаційне видання...

Ідеї, варті уваги? Дивне запитання. Звичайно! Річ тільки за малим: хто ж тепер допоможе раді реалізувати їх?

Віталій ЯЩИШАК.